

ภาษาอังกฤษเด็กไทยไม่ก้าวหน้าปัญหาอยู่ที่ใคร?

🕒 นำเสนอเมื่อ 12 เม.ย. 2559

ภาษาอังกฤษเด็กไทยไม่ก้าวหน้าปัญหาอยู่ที่ใคร?

ผศ.บุญเลิศ วงศ์พรหม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญที่มาพร้อมกับความคาดหวังว่า การแข่งขันจะเป็นไปอย่างเสรีในประชาคมอาเซียนในเบื้องตนก่อนที่จะค่อยๆ เชื่อมโยงไปสู่ประชาคมโลกเป็นลำดับถัดไป

แต่พอหันมาพิจารณาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยแล้วก็ต้องใจหาย ประสิทธิภาพที่ควรมาพร้อมกับค่าแรงหรือเงินเดือนที่สูงขึ้น กลับไม่มีภาษาอังกฤษ ของคนไทยที่เกิดอาการอึกเสบในวันนี้ แม้ว่าเด็กไทยจะมีโอกาสเรียนรู้อังกฤษมากขึ้นทั้งจากครูผู้สอนและสื่อหลากหลาย แต่เครื่องหมายคำถามที่มายังคงปรากฏให้เห็นอยู่ว่า ทั้งที่เด็กไทยปัจจุบันมีตัวช่วยมากมาย มีโอกาสได้สัมผัสและพัฒนาภาษาอังกฤษมากกว่าเกากอน แต่ใจนผลลัพ์ที่ได้จากการประเมินโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ) กลับยังคงอยู่ในกลุ่มวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (23.98)

ด้วยประสิทธิภาพที่ตกต่ำ ทำให้ ผู้กำหนดชะตาการศึกษาไทย โดยพลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีนโยบายเพิ่มจำนวนชั่วโมงในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาจาก 40 ชั่วโมง เป็น 200 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ซึ่งกำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทุกวัน เพื่อความต่อเนื่องในการเรียนรู้ระยะเวลาผนวกกับความถี่ในการฝึกฝนคาดว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจดจำได้ ดี

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ครูต้องเก่ง ปริมาณครูต้องเพียงพอ ที่ผ่านมามีจำนวนครูภาษาอังกฤษในแต่ละโรงเรียน กลับไม่สมดุลกับปริมาณนักเรียน บางแห่งนำครูที่ไม่ได้จบภาษาอังกฤษโดยตรงมาสอนย่อมเกิดปัญหา ครูก็ขาดความมั่นใจในการสอนนักเรียนก็ไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่ ดังนั้นการนำครูมาอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูและแกนนำदानการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ถือเป็นกิจกรรมที่นาสนับสนุน เพราะครูจะได้แนวคิดในการสอนจากวิทยากรที่เก่งๆ เข้าใจในวิธีการสอนและสามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจเด็กได้ตลอดคาบเรียน

ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือจำเป็นในการติดต่อสื่อสารในโลกยุคปัจจุบันการติดต่อสื่อสารมีขอบข่ายที่ขยายกว้างขวาง และยังเป็นสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูงหนึ่ง เป็นเครื่องมือ ที่จะช่วยให้เราได้เปรียบในการแข่งขัน ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม ซึ่งเส้นทางสู่ความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษมีหลากหลายเส้นทาง แต่ละเส้นทางอาจเหมาะกับ คนหนึ่ง แต่กับอีกคนกลับไม่เป็นดังที่หวัง ฉะนั้น ไม่มีเส้นทางไหนการันตีความสำเร็จไว้ที่ปลายทาง ต้องลองหลายๆ วิธี

หยาง หยวนชิง ประธานบริษัทคอมพิวเตอร์ Lenovo ที่มีจำหน่ายทั่วโลก ฐานการผลิตใน 4 ประเทศ พนักงานกว่า 46,000 คน คืออีกหนึ่งตัวอย่างในการพัฒนา ภาษาอังกฤษ แม่นจะเริ่มต้นช้าไป แต่ตัวเลขอายุมิได้เป็นอุปสรรคขวางกั้นในการฝึกฝน เขาเติบโตมาจากครอบครัวยากจนในต่างจังหวัดและเรียนทางด้านเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น ถึงจะจบระดับมหาวิทยาลัยแต่ศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของเขากลับอยู่ในระดับประถมอยู่ จบจนอายุย่าง 40 ปี เขาจึงเริ่มฝึกฝนภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง อาจเป็นเพราะบริบททางสังคมและตำแหน่งหน้าที่ช่วยบีบเขาอีกแรง เขาอยู่ในตำแหน่งที่จำต้องพบปะกับคนในขอบเขตที่กว้างใหญ่กว่าเดิม ตลาดได้ขยายไกลไปในอเมริกาและยุโรป ความจำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษจึงแยงกรายเขามาแมนเขาจะพูดภาษาอังกฤษได้เพียงเล็กน้อย แต่เขากลับประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการของบริษัททุกคนในบริษัทต้องสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ การประกาศครั้งนั้นเป็นการบังคับเขาเอง กล้วยๆ วาถึงคราวที่เขาต้องพัฒนาภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับที่สามารถสื่อสารได้

ไม่ต่างอะไรจาก แจ็ค หม่า

มหาเศรษฐีระดับโลกอีกคนที่ผันตัวจากครอบครัวยากจนแต่มีความใฝ่ฝันอยากพูดภาษาอังกฤษได้ตั้งแต่เด็ก ทุกเช้าเขาเดินทางออกจากบ้าน ด้วยจักรยานคู่ใจไปตามโรงแรมต่างๆ เพื่ออาสาเป็นไกด์พาฝรั่งเที่ยว โดยหวังว่าจะช่วยให้เขาได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกห้องเรียน เป็นการฝึกฝนภาษาอังกฤษจากสนามชีวิตจริง นำเอาหลักทฤษฎีที่เขาสู่ภาคปฏิบัติเก็บเล็กผสมน้อยจากคำศัพท์เล็กๆ ค่อยๆ ต่อยอดเป็นประโยคต่างๆ พูดประโยคเดิมซ้ำซากจนปากขยับไปตามรูปประโยคที่เคยชิน สามารถพูดได้อย่างแคลวคล่องและถูกต้องตามหลักภาษา

แมนจะพยายามสอบเข้ามหาวิทยาลัยถึงสามครั้งแต่ก็เหมือนสวรรค์ไม่เข้าข้างจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนเส้นทางเดินหันไปเรียนที่วิทยาลัยครูหางโจว และเริ่มต้นอาชีพเป็นครูสอน ภาษาอังกฤษกินเงินเดือนแค่ 20 ดอลลาร์ จนวันหนึ่งโอกาสได้ยื่นมือมาถึง เมื่อเขา เดินทางไปเป็นล่ามในการประชุมที่เมือง Seattle ประเทศอเมริกา จากโอกาสเล็กๆ ในตรอกแห่งอาชีพที่แสนคับแคบครานั้น กลับช่วยให้เขาได้รู้จักการซื้อขายสินค้าผ่านทางระบบออนไลน์ จนต่อยอดพัฒนากลายเป็น ธุรกิจออนไลน์อาลีบาบา ที่โด่งดัง

กว่าเขาทั้งสองจะมาถึงจุดที่ยืนอยู่ปัจจุบันนี้ได้

พวกเขาต้องผ่านเกาะแก่งหินและเส้นทางที่คดเคี้ยวมากมายเพื่อทดสอบความอดทน พวกเขาอาศัยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตัวเอง โดยเริ่มต้นจากการเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ จากนั้นก็เพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความขยันและใส่ใจต่อความอดทนในการฝึกฝนลงไปมาวันนี้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของพวกเขาได้ ผลิดอกออกผล เป็นของขวัญล้ำค่าที่พวกเขา ได้รับ ภาษาอังกฤษสามารถเปลี่ยนแปลงอนาคตเขาทั้งสอง ช่วยให้เราสามารถดำเนินธุรกิจไปทั่วโลกได้อย่างไม่สะดุดทั้งสองต่างพัฒนาตนเองจาก Zero ก้าวไปสู่ระดับ Hero ทั้งด้านฐานะทางการเงิน ศักยภาพ ในการดำเนินธุรกิจ และความสามารถทางภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็น Role Model ในการพัฒนาตน ที่ควรเจริญรอยตามเป็นนัยนัก

แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนไทยเรามีต้นธาร มาจากอะไรกันแน่

1. ครูไม่เก่ง ครูที่คือปัจจัยสำคัญที่สุดในเส้นทางสายเสมานี้ การเป็นครูจะต้องเก่งทั้งเนื้อหาและลีลาการสอน อธิบาย ให้ตัวอย่าง ประกอบและเล่าเรื่องอย่างไร จึงจะถ่ายทอดเรื่องยากให้กลายเป็นเรื่องเข้าใจง่าย ใช้เวลาในการอธิบายไม่มากก็สามารถทำให้นักเรียนจำได้ง่าย ใช้ได้คล่อง และถูกต้องตามหลักภาษา

2. ตัวเด็กเองไม่ใส่ใจ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กอยากเรียน คือครูจะต้องสร้างแรงบันดาลใจและให้เห็นความจำเป็นกระตุ้นให้เขาหาเวลาเขาไปตีสนิทกับภาษาอังกฤษ ทุกวัน เอาภาษาอังกฤษมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต ยิ่งภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ เป็นของต้องสะสมไปเรื่อยและใช้บ่อยๆ จำให้แม่น ปฏิบัติให้มันจะหาเทคนิคคิดลัดคงไม่มีเพราะ 50% แห่งความสำเร็จในการเรียนภาษามาจากตัว ผู้เรียนเอง หากระดับความขยันอดทนในการฝึกฝนลดลงก็ยากที่จะถึงฝั่งฝัน

3. หลักสูตรไม่เอื้ออำนวย ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของเด็กไทยยังอยู่ในอันดับท้ายๆ เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่นๆ สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาไม่ถูกทิศทาง เด็กมีพื้นฐานความรู้ไม่แน่นเนื้อหาควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความกล้า มีใจกล้าที่จะพูด ควรหาฝรั่งอาสาสมัครที่เกษียณอายุแล้วเขามาสอนให้มากขึ้น เป็นการให้โอกาสเด็กได้สัมผัสกับฝรั่งให้มากขึ้น ยอมทุ่มเพื่อการพัฒนา แล้วเสริมด้วย e-Learning เขามาช่วยในการสอน

การเรียนอย่างไรให้เก่งเร็ว "ครูพีแนน" แนะนำว่า วิธีเรียนให้ได้ผล ดีที่สุดและสั้นที่สุดคือ Copy Best Practice เลียนแบบคนที่เก่งที่สุดในเรื่องนั้นๆ ขณะที่ Christopher Wright นักเขียน พิธีกร ครูสอนภาษาอังกฤษชื่อดัง (Chris Delivery) ก็ให้ขอคิดว่า "การเรียนภาษาอังกฤษมิใช่การเรียน (Learning) แต่มันคือการเลียนแบบ (Imitation)" สังเกตเขาออกเสียงอย่างไร จากนั้นก็ เลียนแบบ ออกเสียงให้เหมือนกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุด อย่าเขินอายที่จะพูด

ที่มา: หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ